

Od tedna
do tedna

DVAJSETIH LETIH
B dvaletih letih premirja, s katerim se je končala svetovna vojna, se človeku vsljujejočne in porazne misli. Končat, ki se je vršil v znamenju sed kalor: "Vojna, ki napravi vse v vojnem v bodočnosti" in "Vojna, s kateri se načrti svet varen za demokracijo, svetu ni prinesel miru in demokracija kot vladni sistem je, po dvajsetih letih povsod začela ali pa se brezupno življenje.

V Nemčiji in po deželah, kjer se nekoč tvorile Avstro-ugarsko, je v sedlu brezprimerno življenje in bolj barbarska avto-kracija kot pa je bila ona, kateri predstavniki so bili Hohenloher in Habsburžani. Italija, ki je bila pred vojno parlamentarna demokracija, je že pet let v pesti fašizma. V Franciji in Angliji so vnanje demokracije še na vidiku, da čr avtokracije se je že dobro zaglodil v meso njih organizma in jih v znatni meri aktualiziral. Francoska demokracija posebno hudo okružena.

* * *

Pejsnilo, ki se ga danes sliši za obstoječi položaj, se glasi, da narodi, ki so iz svejove vojne izrevni in brez obretnih naravnih bogastev, so neizgibno gnani v boj proti narodom, ki so v tem pogledu godnje situirani. To je borba nad narodi, ki imajo in nado, nimajo, pravijo opazovalci, tak način se razлага italijanski top Abesinije, zavojevanje Kitajske po Japoncih, prodiranje hitlerskega pan-germanizma do centralno Evropo proti bližnjemu vzhodu, trenje v Sredozemlju itd.

Taj razlagi je mnogo resnejše. Res je, da so zavezniške države vslile poraženim Nemencem, o katerem je vsak pašen človek moral vedeti, da bo trajal. Če bi bili državniki v Versaillesu mislili na prihodnost namesto da so diktirali poraženi Nemčiji pogoje, ki jih je takrat morala sprejeti, bi danes ne bil v Berlinu na krmilu trvoločni Hitlerjev režim, in demokracija bi gotovo ne bila povsod na umiku, temveč bila bi na pohod naprej. Fašizem v Italiji bi bil že gotovo likvidiran, in Rusija, kateri bi se ne bilo treba do zorb oboroževati, da se zavaruje pred grozecim napadom fašističnega imperija, bi bila brez dvoma že skoraj rešiti svojega sovalnega eksperimenta kot je prito silnega kaosa, ekonomika anarhije in socialne bede, ki vlada po vsem svetu. Tudi Amerika bi ne bila v pesti povajajočih se gospodarskih kriz, in ne bilo bi vzroka, da bi e bali, bo-li njena tako trdn demokratična tradicija preživeva, a svetovni val reakcije.

Versailles se torej po pravici lahko smatra za gnezdo, iz katerega ni prišlo skoro nič druga kot samo zlo. Kajti celo kar se je tam pametnega in dobre ukenilo, se ruši in povrči vprvo njegovih brezprimerno večjih zmot in zločinov. Tragičen primer tega je usoda, ki je zadela Češkoslovaško republiko, in položaj, v katerem se nahajajo danes narodi ostalih držav, ki so se dvignile iz razvalin avstro-ogrskih monarhij.

* * *

Svetovna vojna je bila boj med dvema tekmajočima skupinama imperialistov in mir, ki je bil sklenjen v Versaillesu, je bil imperialistični mir. Zato svetni prinesel miru, temveč le še večjo razdvojenost in še ostrejša konflikte. Da-l bi bile posledice za svet in civilizacijo bolj ali manj pogubne, ako bi

NAPREDEK

VOLUME III.

Amerika je dala ukor Nemčiji

Zedinjene države so te dni pozvale domov svojega poslanika v Berlinu, Hugh R. Wilsona, rekoč, da se želi državni departmément z njim posvetovati glede strahovitih izbruhov barbarizma, s katerimi so naciji nastopili proti židovskemu prebivalstvu. Koliko časa bo poslanik ostal doma, ni rečeno, in izključeno ni, da Amerika ostane brez poslanika v Berlinu za nedolčen čas. Naciji so pričeli z novimi orgijami sadizma proti Židom, potem ko je neki 17 let star poljski Žid, čigar starši so bili med tisočerimi izgnanci, kateri je Nemčija pred par tedni "zdumpala" na poljsko mejo, smrtno obstrelil enega izmed tajnikov nemškega poslanstva v Parizu.

Berlin je obupni čin mladonatega Žida razglasil kot nov dokaz za obstoj "zarote mednarodnega židovstva proti nemškemu narodu." Policia je mirno gledala, ko so drhalni pretepole in pobijale nesrečne Žide, izropavale in uničevala njih trgovine, sinagoge in stanovanja, potem pa je vlad naznana, da bodo za vso storjeno škodo morali plačati Židje sami. Obenem je bil izdan dekret, da morajo Židje plačati 400 milijonov dolarjev "globe". Izdale so bile nove drakonske naredbe, ki Židom prepovedujejo obiskovanje gledališč, koncertov, muzejev ter jih docela izločajo iz ekonomskoga in kulturnega življjenja. Naložitev visoke denarne kazni na Žide dela vtis, da se nacijsko gospodarstvo nahaja v desperativnem položaju.

Najnovejši zločini nacijskega režima so izvzvali v Ameriki silen val zgrajanja in javnega ogorčenja. Pekoče obsode so podali predstavniki najrazličnejših političnih mišljenj, od bivšega predsednika Hooverja in Alfredu Landona, pa do notranjega tajnika Ickesa, Wm. Greena in John L. Lewisa. Senator King iz države Utah je radijskem govoru izjavil, da je pripravljen glasovati za pretrganje diplomatskih odnosov, ki jih je takrat moral sprejeti, bi danes ne bil v Berlinu na krmilu trvoločni Hitlerjev režim, in demokracija bi gotovo ne bila povsod na umiku, temveč bila bi na pohod naprej. Fašizem v Italiji bi bil že gotovo likvidiran, in Rusija, kateri bi se ne bilo treba do zorb oboroževati, da se zavaruje pred grozecim napadom fašističnega imperija, bi bila brez dvoma že skoraj rešiti svojega sovalnega eksperimenta kot je prito silnega kaosa, ekonomika anarhije in socialne bede, ki vlada po vsem svetu. Tudi Amerika bi ne bila v pesti povajajočih se gospodarskih kriz, in ne bilo bi vzroka, da bi e bali, bo-li njena tako trdn demokratična tradicija preživeva, a svetovni val reakcije.

Versailles se torej po pravici lahko smatra za gnezdo, iz katerega ni prišlo skoro nič druga kot samo zlo. Kajti celo kar se je tam pametnega in dobre ukenilo, se ruši in povrči vprvo njegovih brezprimerno večjih zmot in zločinov. Tragičen primer tega je usoda, ki je zadela Češkoslovaško republiko, in položaj, v katerem se nahajajo danes narodi ostalih držav, ki so se dvignile iz razvalin avstro-ogrskih monarhij.

* * *

bili namesto zavezniških imperialistov zmagali imperialisti v Berlinu, se lahko ugiba, ampak nobenega ugibanja ni treba za to, da ljudstva vseposvod so bila teperen in bodo tepera tudi v vseh bodočih vojnah, v katerih bo imel kapitalizem kako besebo. Demokracija in druge vrednote civiliziranega življjenja ne bodo varne, dokler narodi ne napoljivo preloma z gospodarskim sistemom, ki je izpolnil svojo zgodovinsko nalogu in je potreben, da njegovo mesto vzame družabni red, temelječ na principu sodelovanja.

Vsi družabni sloji, narodi in ljudstva se morejo ali naučiti delati skupno, ali pa jih čaka skupen pogin. To je jasen naučni, ki je bil sklenjen pred "miru", ki je bil sklenjen pred dvajsetimi leti!

Kaj pomeni volilni koleb proti desnici?

Delavstvo beleži zmage edinole v državah New York, Californiji in Washington, kjer je v splošnem nastopalo složno. Poraz gov. Murphyja v Michiganu je pekoč udarec za unije

Volitve preteklega tedna so prinesle presenečenja za vse politične stranke in skupine. Nekoliko spremembe je sicer vsakdo pričakoval, kajti demokratska večina pri zvezni in državnih volitvah tekom zadnjih let je bila tako ogromna, da ni bilo mogoči, da bi mogel političen položaj ostati nespremenjen, ampak nihče ni mislil, da si bo republikanska stranka toliko opomogla poklicne tiste kandidate, od katerih je moglo delavstvo pričakovati največ opore. Bati se je, da se bo zlasti fiasco delavstva v Michiganu maščeval na delavstvu v obči, kajti kateri politik ali javni uradnik naj se v bodoče druži s progresivnimi unijami in jih sciti pred atentati burbonizma, če je članstvo teh unij politično tako neučinkovito ali pa brezrečno kot so pokazale zadnje volitve?

Izraz nezadovoljstva z razmerami

Kaj ta sprememba pomeni? Bistveno se ne da zanikati, da izid volitev predstavlja zmago za reakcijo in poraz za napredne sile, s kolikor je napredne sile reprezentiralo progresivno krilo demokratske stranke, oz. New Deal s predsednikom Rooseveltom na čelu. To je slabo znamenje, ampak edino znamenje ni.

Izida volitev se da citati še nekaj drugega, namreč, da velike mase ljudstva, predvsem iz takozvanega srednjega sloja, niso zadovoljne z razmerami, kakršne so.

Konflikt med delavci in srednjimi sloji

Izgleda, da medtem ko so ljudje, ki stope na najnižjem klinu ekonomike leste, še vedno pripravljeni korakati z New Dealom, v prepričanju, da je Roosevelt navz�ic vsemu še vedno njihov najboljši prijatelj, pa je mnogo bolje situiranih delavcev, predvsem pa malih trgovcev in profesionalcev, ki so po šestih letih new-dealskega eksperimentiranja in krpanjih zopet pripravljeni dati priliko republikancem, da oni pokažejo, "česa so zmožni."

V Ameriški politiki ni to nič novega, in s tega vidika bi se torej moglo reči, da je koleb od demokratske stranke k republikanski "normalen" dogodek.

Pred dvema letoma, ko so bile razmere v deželi boljše kot so danes, je New Deal izvojaval svojo največjo politično zmago, izkazal pa se je za zelo ranljivega za napad od desne, čim je pod njegovim režimom zajela dežela nova gospodarska kriza.

New Dealerji srednjega zapada poglobljivne žrtve

Toda, kar pri zadnjih volitvah preseneča, je dejstvo, da so v splošnem dobili najhujše udarce demokratije progresivnega kalibra. Najboljši primer tega je michiganski govor Murphy, ki je padel kot žrtev histerične gonje, ki so jo burboni dvignili proti njemu radi njegove zmerne taktike za časa sedečih stavk v avtomobilski industriji. V nekoliko manjši meri to velja tudi za senatorja Bulkleyja in govorovskega kandidata Sawyerja v Ohiju.

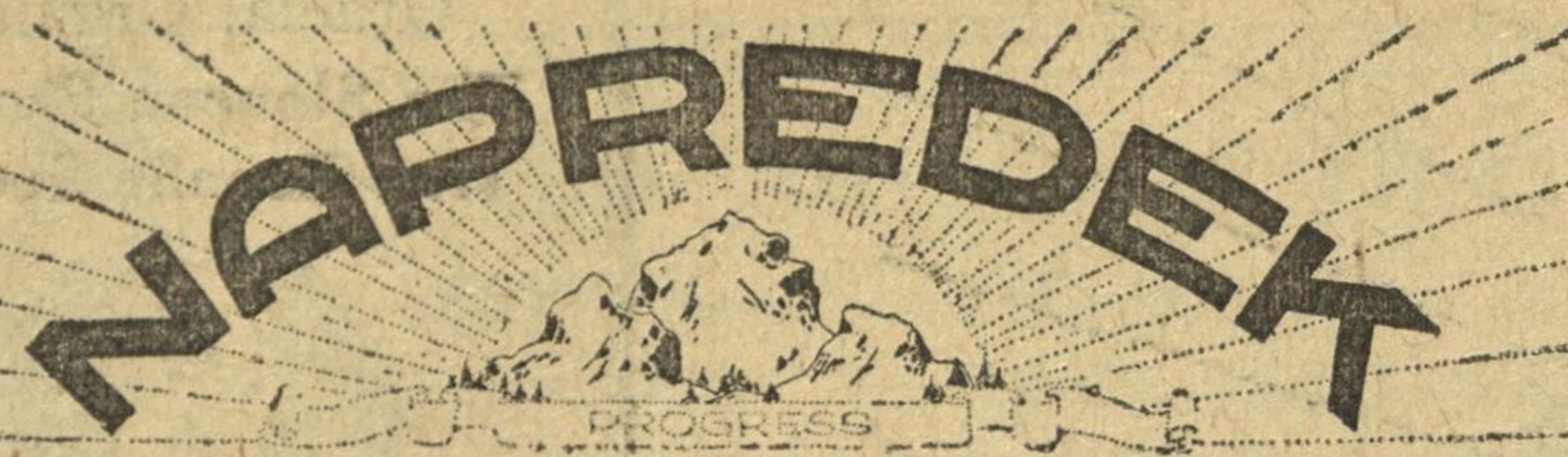
Iz tega je razvidno, da CIO, ki je bil v kampanji aktiven pod firmo Delavske nestrankarske lige, ni bil sposoben rešiti kan-

didatov, za katere je šel najbolj aktivno v boj. Kriva za neuspeh delavskih političnih akcij leži v veliki meri na voditeljih AFL, ki so več ali manj—ponekad tudi odprt, n. pr. v Pensylvaniji—nagajali Delavski nestrankarski ligi in izključevali podpirali republikanske kandidate. Nesloga v delavskih vrstah je tako pomagala poklicne tiste kandidate, od katerih je Phil delo novo stranko, in še bolj so bili osupnjeni nad načinom njegovega postopanja.

Delal je vse sam in ne da bi se posvetoval s starimi voditelji progresivne gibanja. To je dajalo podlago očitkom opozicije, da se ga prijeme diktatorska mentalita." (Hitlerjevski okrasek, o katerem govor Evjue, se nanaša na znake nove stranke—kolobar z veliko črko X v sredini, kar močno spominja na klukasti križ.)

Pomembna vloga Delavske stranke v New Yorku

Skoro edina sveta točka za New Deal je država New York, dasiravno je tudi tam le za lastnike, ki so vodilne v državi, n. pr. Lehmani, Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še eno zmago, ko je porazila burbonskega demokrata O'Connora, ki je pot potencialno dočim je senator Wagner, avtor zvezne delavske postave, prodrl z znatenčno večino. Za to se ima zahvaliti Rooseveltove administracije in novi Ameriški delavski stranki, kateri delokrog je za enkrat omejen samo na državo New York in ki je pri volitvah vrgla vso svojo moč—okoli 650,000 glasov—na stran New Dealja. Koalicija na prednjakov in radikalcev v mestu New York je dala New Dealu še

**GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI-
SELNE PODPORNE ZVEZE.**

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS

**OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES-
SIVE BENEFIT SOCIETY**

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.78 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK Naslov ureduščnika in upravnika:
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.
Telephone: HENDERSON 5311

VOLUME III. 104 NUMBER 120

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

IZ GLAVNEGA URADA SSPZ

PROŠNJE ZA VSTOP IN PRESTOP — SPREJEMANJE NOVIH ČLANOV

Društveni tajniki so bili potom glasila in tudi potom okrožnice že parkrat opozorjeni kake prošnje je rabiti za sprejem novega članstva, a vseeno še dobivam prošnje, ki so bile izdane še pred svetovno vojno in tudi še kako takto, ki je bila izdana in v veljavi pred ustanovitvijo SSPZ same.

Prošnje v rabi sedaj so le one, ki imajo na prvih (pročelnih) strani prav spodaj natisnjeno: **FORM: A.M.-37.** To velja za oba oddelka.

Tajniki in tajnice so naprošeni, da pregledajo svojo zalogu tiskovin in zavrežejo vse prošnje za članstvo, ki niso prej omenjene forme.

Stare vrste prošnje moram odkloniti, ker le forma "A.M.-37" je od državnega zavarovalninskega oddelka priznana za uradno listino, in poleg tega iz razloga, ker stará vira prošenj ni pripravna za fotografiranje.

S tem da prošnjo odklonim, napravim delo sam sebi, društvenemu tajniku in prosilem za vstop, ker prošnjo moram vrniti in poleg tega poslati novo v izpolnitve, z običajnim pojasnilom.

Po par novih prošenj je bilo vsakemu društvenemu tajniku in tajnici poslanih. Kdor jih nima več na roki, naj piše po novo zalogu, AMPAK NIKAR RABITI STARIH LISTIN.

Pri sprejemanju novih članov naj se društva ravnajo sledete:

Ko član predлага novega prisilca, naj se o njem sklepa na dotični seji in če je priporočen za sprejem, naj društvo izpolni na prošnji "DRUŠTVENO POTRDILO," nakar naj prošnjo izroči članu, ki naj bi šel z njim k zdravniku, kar naj se stori takoj po seji. Še predno grek zdravniku, naj se odgovori vsa vprašanja na strani 2 in 3 prošnje in podpiše, tako da, ko stori še zdravnik, kar za storiti ima, se prošnjo takoj odpošlje GLAVNU MU ZDRAVNIKU, ne v gl. urad. Ako društvo pravčasno reši svojo zadevo, jo lahko tudi gl. urad, in poslje na društvo članski certifikat pred prihodnjo sejo, na kateri je član po pravilih upeljan v društvo in Zvezu.

Vsek novi član, in istotako prestopli iz mladinskega oddelka, je uradno sprejet s 1. dnem prihodnjega meseca, ki sledi onemu, v katerem je bila članska prošnja prejeta v gl. uradu. In z mesecem uradnega sprejema v ZVEZO ima plačati prvi asesment in ne za en mesec ali dva nazaj, to je za mesece, predno je prošnja rešena pri društvu in poslana v glavni urad.

Ker se to navodilo tiče novih članov, pridobite jih čim več, da ga boste lahko vpoštevali in izvedli.

WILLIAM RUS, gl. tajnik.

POVRĀČILO ASESENTA VRTCEM MESECA NOVEMBRA

Upravitelji (ice) Vrtcev kot tudi člani naj vzamejo na znanje, da bo ZVEZA povrnila asesment, plačan za mesec NOVEMBER, 1938, v smislu določbe seje glavnega odbora.

Povračilo novembarskega asesmenta ne pomeni, da ga ni treba članstvu plačati in odpolati v glavnem uradu. Nasprotno. Asesment mora biti plačan po članstvu kot običajno in odpoljan mora biti glavnemu blagajniku PRED ZADNJIM DNEM MESECA.

Ako asesment ne bo plačan, se ga tudi povrnilo ne bo. In v dobrobit vsakega posameznega člana (ice) Vrtcev, da ima za mesec NOVEMBER asesment plačan, kot bo to tudi za dobrobit Vrtca.

Namen, za katerega naj se povrnjeni prispevek porabi, se prepriča izključno članstvu vsakega posameznega društva in Vrtca. Sveto se sme povrniti članstvu v obliki PROSTEGA ASESENTA za bodoči mesec, ali pa se jo lahko porabi za pomoč financiranje SSPZ

BOŽIČNICE, kakrsne so bile v običaju zadnja leta po raznih naselbinah. Poslednjo idejo toplo priporočamo in upamo, da se po vseh naselbinah, kjer le mogoče, predi zabavo za mladino tekom božične sezone.

WILLIAM RUS, gl. tajnik.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor mladinskega oddelka.

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

NAŠI TAJNIKI V MINNE- SOTI IN DRUGI

Društvu štev. 81 na Biwabiku tajnikev sestra Mary Južna. Tisti večer sta se mudila zakonca Južna z že odraslim sinom, kateri se je mudil na počitnicah iz New Yorka, v Aurori. Pozno so se vrnili in ker smo še tisti večer namenjeni v Eveleth, je bil naš pomemek krake. "Teško je pri nas," je rekla sestra Južna. "Slovenev v tem mestu ni veliko in tisti, kar nas je, večinoma spadamo k dyvema ali trem organizacijam." Soprog Južna pa je, še dodal: "Tisti, kateri so pri društvu, se neradi udeležujejo sej, katerih imamo v naših prostorih." "Obupati ni treba," sem jih navduševal. "Tu ali tam morda pridobite katerega novega člana, in če ni mogoče, zdržite saj to, kar imate." Obljubila sta mi, da bosta za društvo skrbela, a samo na tajnike se društva tudi ne smejno zanašati. Tajniki, vsaj s katerimi sem prisel v dotiko, so vsi živi in agili in rabijo podpore ostalega članstva. Noben posameznik ne zmorcevse sam in če je predruštvo še tako dober tajnik, ne more društvo napredovati, aksi so ostali pri društву mrtvi.

Noč smo prespali v kabini pri Lake Ely. Kdo bi iskal v tej pozni uri naših ljudi po mestu. Zjutraj pa smo najprvo potkali na vrata br. Johana Ušnika, predsednika društva štev. 117 na Evelethu. Ta je bil edini, cd katerega sem imel popolni nastav, in sem tam hotel zvedeti, kje živi tajnik Starin in drugi člani našega kraja. "Ni ga doma," je rekla prijazna soprog Ušnika. Vprašal sem tam za druge naslove ter ji obljubil, da se vrnemo zvečer. Obljube nisem polnil, za kar naj nam Ušnikovi oproste. Preve je bilo za en dan. Prva in najbljžje Ušnikovim je bila vdova Mrs. Serše. Njen mož je bil doma iz čaši vasi ter je pred letom umrl. Predstavljen sem je, pa se je takoj spomnila mojega brata Simona, kateri je padel v vojni ter bil nekoč pri njih na stanovanju v Nemčiji. "Podoben si," je rekla in pri tem obujala stare spomine na Nemčijo in na pokojnega soproga Johna. "Kje je Pavle, brat Johna, in drugi iz naše vasi?" Raztrešči si so po vsem mestu ter jih ne osteri našli brez spremjevalca. Pač nam je spremstvo, obljubili smo, da se vrnemo in se zopet utegnili.

Pavla Srša sem poznal v starem kraju. Je par let starejši od mene, šel je v Nemčijo in od tam v Ameriko. Zvedel sem, da živi na Evelethu po Mirku Kuhelu, glavnem blagajniku in bivšem Evelethčanu, kateri mi je pravil, da Pavle natezuje harioniko na Evelethu. Njegove spore preje nisem poznal, dasi je iz istega kraja. "Pavleta ni doma," je rekla prijazna ženica pri Srštovih, "šel je iskat dela." Da nas vabila v hišo. Tam sem prašal za dekle, katera je moj najbližji sosed v starem kraju, Ankovčeve Rozalo. Leta 1921, ko sem služil v Srbiji, kader je kaj taktega v družini, se mi je nemalo začudil pismo od doma, v katerem so mi sporočali, da je šla Ankovčeva Rozala v Ameriko. Nikdar prej se menila o Ameriki in ker ji od doma ni bilo treba, sem se naučil njenemu hitremu koraču. Je starejša od mene, plavščica nikoč, a bili smo vedno dobri prijatelji in sosedi.

Andrew Starin, mlajši, prejšna leta pa je starejši. Njegova farma je tudi na hribčku. Starejšega Andreja smo naleteli, ko je ravnokar opravil živino ter se vračal v hišo. Stopili smo v hišo, kjer smo se seznanili z mlajšim Andrejem, kateri je tajnik, soprogo in hčerko. Pohvalil sem prijazen kraj ter rekel, da bi se tudi sam ne branil živeti takole na samotnem lepem kraju. "Že dolgo smo tu," je rekel starejši Andrej. "Ni ravno posebnosti, a živi se le lepje nego v kakšni gnezdi v mestu." Oba sin in hčerka govora dobro slovensko, kakor govore povsod v Minnesoti boljši nego v drugih krajih. Hči, ako se ne motim, je prišla v Ameriko po vojni, je ena onih redkih slovenskih deklek v Ameriki, kateri so hodile v šolo tamkaj. Opomnil sem jo, da bi včasih kaj napisala za Napredek. Sin Andrew, kateri je bil tisti častni tisk, je šel med tem naprej v višje šole, kakor mi je pravil takrat oče. Tajništvo sedaj zoper vodi Andrew starejši, kateri pa je dobro vajen.

"Tukaj pa ni nobenega izgovora, da bi ne imeli aktivnega V. tec," sem prigovarjal sinu in hčer. "Dva sta v družini, oba sposobna vodstva mladine, naščinib je dovolj velika, pa bila to družinico lahko komandari." Obljubili so mi, da bodo to tudi storili. In če ne bodo, bom prijet za ušesa prihodnjo le starejšega in mlajšega Andreja in tisto punc. Tega vem, da mi ne bo treba storiti, kajti Starinovi so bili vedno aktivni in bodo storili, kar je v njih moč.

Zvezda je krompir na svojem vrtu in ko sem spregovoril, me je po glasu takoj spoznala. "Jeji, ali nisi Mašonov Tone?" "Pravilno, tisti Tone, kateri te je nekoč zdramil iz spanja, ko smo peli na hribčku pred vašo hišo." Nekej časa skoraj nismo mogli priti do besede. 17 let je bilo vmes, odkar se nisra videla, in poleg tega bi ne ja ne ona ne mogla najti v tujini bližnjega soseda, kakor smo bili mi. V hiši nam je predstavila svojega moča in že odrasle sinove. "Enkrat sem te pava vendar prehitela," se je počivalila, ko je primerjala moča sina k njenim. V pomenih smo šli najprvo nazaj v domačo vas, potem pa naprej v Ameriko, kjer smo sedaj. "Kje bi vila ta leta?" je spraševala Rczala. "Južnem Illinoisu pri bratu, v Forest City in sedaj v Chicagi." Pokaral sem jo, ker ona in družina niso člani naše Zvezze. Če bi bila članica naše Zvezze, bi bila že zdavnaj vedela, kaj sem. Obljubila mi je, da bodo pristopili, kakor hitro se delo izboljša.

Med tem je prišel Pavle Srša domov, na katerem domu smo se ustavili. "Pričakovali smo te trisko leto," je rekel Pavle v Ameriko, kjer smo sedaj. "Kje bi vila ta leta?" je spraševala. "Dva sta v družini, oba sposobna vodstva mladine, naščinib je dovolj velika, pa bila to družinico lahko komandari." Obljubili so mi, da bodo to tudi storili. In če ne bodo, bom prijet za ušesa prihodnjo le starejšega in mlajšega Andreja in tisto punc. Tega vem, da mi ne bo treba storiti, kajti Starinovi so bili vedno aktivni in bodo storili, kar je v njih moč.

Zvezda smo zaključili pri Serštovih. Še enkrat smo obudili spominje na staro kraj, še enkrat je Pavle potegnil svoj meh, potem pa smo se poslovili in razšli. Počitnice se minule. Izmed petih društva v Minnesoti sem obiskal štiri oziroma njih tajnike. Srečal sem se z mnogimi drugimi, za kar vsem skupaj hvala.

DOPISI IN POREČILA ČLANSTVA

IZ VZHODNEGA OHIJA

Power Point, O. — Dolžnost me veže, da se zahvalim vsem člom društva št. 181 in vsem posetnikom iz naših naselbine in o drugod, ki so nas posetili na včer 29. oktobra, ko se je vršila priredba našega Vrtca. Ob prilikah vam bomo uslužili vrnili. Naši mladi člani so imeli veliko veselja in tudi mi starejši smo se zabaval pozno v noč, za kar je skrbel Viktor Tušek, ki je igral vesele poskočnice pozno v noč. Le to je bilo malo hudo, ker drugi dan se je bilo treba odpraviti na federacijsko sejo v Alliance, Ohio, kjer tudi društvo št. 181 se je priklopilo. Prilikom vam bomo uslužili vrnili. Posekno pa se apelira na vse, da se ne bo treba storiti, kajti priredba našega društva ni treba pošljati v obveznično, ker je vredna vrniti. Jurij Previc, predsednik.

VESELICA DRUŠTVA 196
Harmarville, Pa. — V soboto 3. decembra priredi društvo Sloga št. 196 plesno veselico v korist društvene blagajne v unijskih dverani na Harwicku. Pričekel ob osmih zvečer. Vabimo vse bližnja društva in posamezne rojake in rojakinje od bližu in daleč, da se vdeležijo naše prireditve. Ob prilikah vam bomo uslužili vrnili. Posekno pa se apelira na vse, da se ne bo treba storiti, kajti priredba našega društva, da se vdeležijo v polnem številu, ker to je naša dolžnost, in ne pozabite tudi na vaše prijatelje in jih prispeljite s seboj. Zabavili se bomo do pozne ure. Za ples bo igral orkester Martina Kukoviča. Vstopina za moške je 35c, za ženske 25c. Za jedajo in za suhu grla bo skrbel tozadveni odbor. Torej na veselo svidenje 3. decembra!

Anton Flisek, tajnik.

VESELICA DRUŠTVA 102
Center, Pa. — Društvo št. 102 SSPZ bo imelo veselico na 26. novembra v Smotri dvoran. Igrala bo godba Center Trio. Vstopina je samo 25c. Da bo dobiti za suha grla in prazne želode, bo skrbel odbor. Vse na Center v Smitty's Hall.

S. S.

**FEDERACIJA SSPZ V ZA-
PADNI PENNI**
White Valley, Pa. — Gotovo so vsa društva SSPZ, ki spadajo k Federaciji, prejela poverilnice za prihodnjo sejo, ki se vrši 27. novembra v Pittsburghu ob 10. uri depoldne. Zato upam, da bodo vsa društva zastopana na tej seji, ki bo obenem glavna oziroma letna seja, na kateri se voli odbor za prihodnje leto 1939. Bratje in sestre, delujmo skupno in za vse bo prav.

Mary Bogatay.

VESELICA DRUŠTVA 179
Hackett, Pa. — Naznjam članom našega društva št. 179 SSPZ, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da priredimo veselico na 19. novembra v S. N. Domu. Sklep društva je, da se morajo vsi člani in članice vdeležiti veselice. Vljudno vabimo vse okoliške rojake, da nas posetijo na 19. novembra, da se skupno pozabavamo. Za vse dobro v dobro muziko bo skrbel odbor.

Louis Lajevic.

VESELICA DRUŠTVA 179
Hackett, Pa. — Naznjam članom našega društva št. 179 SSPZ, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da priredimo veselico na 19. novembra v S. N. Domu. Sklep društva je, da se morajo vsi člani in članice vdeležiti veselice. Vljudno vabimo vse okoliške rojake, da nas posetijo na 19. novembra, da se skupno pozabavamo. Za vse dobro v dobro muziko bo skrbel odbor.

Victor S. Skubic, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 1
Chicago, Ill. — Društvo št. 1 SSPZ je spremenilo dan svojih rednih sej, ki se sedaj vršijo na drugi četrtek večer v mesecu našem prvega petka večer. Članstvo se opozarja, da to spreminja.

* *

DO YOU KNOW THAT -

SSPZ Has Nine Modern Plans of Life
Insurance for Adults and Juveniles?

PROGRESS

"NAPREDEK"

From The Supreme Office of S. S. P. Z.

DIVIDENDS — WHO IS ENTITLED TO THEM

Letters from Lodge Secretaries, asking for further information regarding the official notice "PAY YOUR ASSESSMENT ARREARS," which was published in the NAPREDEK, October 26, 1938, have been so numerous that I find it impossible to answer each one separately and so, for their benefit and other members who are still in doubt as to its meaning, I submit the following explanations:

Dividends shall be paid to CLASS "B" MEMBERS, who were not lapsed in OCTOBER and whose certificates have been in force TWO OR MORE YEARS.

Certificates numbered from 20,000 to 60,000 were issued to Class "B" members. If your certificate bears a number lower than 20,000, you are a member of CLASS "A" and are insured under a NON-PARTICIPATING CERTIFICATE. These certificates were issued under the NEW or CONVENTION SYSTEM of commutation and provide for the payment of lower assessments than are required for Class "B" members, and for that reason are not entitled to share in the profits of the Mortuary Fund.

It is the opinion of many of our Secretaries that the dividend will amount to one **whole monthly assessment**, including, Sick Benefit, Operations, etc., **which is not so**. Dividends shall be paid from the Mortuary Fund ONLY and shall be the equivalent of what one pays in one month to this fund.

The dividends shall be paid to all members of a Lodge with one check, payable to the Lodge Secretary, and shall be mailed before the last day of this month so that it will be in his hands for the December meeting. A list of the names of members and the amount of dividend, each is entitled to, will accompany the check. The same list of names and amounts shall be published in the Napredek.

VRTEC ASSESSMENT REFUND FOR NOVEMBER

Vrtec Administrators and members are hereby given notice that assessments paid for the month of November shall be refunded by the Society, this in accordance with a previous ruling of the Supreme Board.

The return of November's assessment does not imply that it need not be collected and remitted to the Home Office, for unless it is received by the Supreme Treasurer, no refund shall be made.

Administrators are directed, therefore, to proceed with the collection and remittance of this month's assessment the same as in previous months, and forward it to the Supreme Treasurer BEFORE THE LAST DAY OF THE MONTH.

The purpose for which the returned assessment may be applied by each individual Unit is left entirely in the hands of the local membership. It may be returned to the members in form of a FREE ASSESSMENT, or be used to help finance an S. S. P. Z. Christmas Celebration as has been the custom in former years in many communities. This latter suggestion we heartily approve and hope that wherever possible arrangements be made for the youngsters' entertainment during the Christmas season.

William Rus, Supreme Secretary

VICTORIAN NEWS

UNITED LODGES MEET

CLEVELAND, O. — Here is an advance notice to keep the date, December 1, open for the important and final meeting of 1938. It will be held at Berger's Hall, 2653 S. Lawndale Avenue. The preceding lines should be sufficient to advise all members who are a part of the lodge to perform their duty that is of so vital importance. A few of us are very fast to sense our obligation; others require individual inducements to assure their presence. To those members who are usually present at the monthly meetings, the word "meeting" means their attendance is essential and welcome. Each and everyone of us has a right to equal representation, that is, the privilege to voice our opinion and to cast our vote on matters of significance.

Most of us enjoy going to meetings because of the simple reason that we are drawn together by means of a common bond similar to that which exists among members of a family. This meeting is an important one because the election of new officers takes place. So come all you members and participate in the election. Be present and cast your vote in order that a well-adapted and capable member, who is best-fitted and qualified to fulfill that particular position, may be selected. PLEASE keep this in mind!! In conjunction with this meeting a social and grab-bag party will also be held. All who desire to partake in this affair are requested to bring a gift (wrapped) ranging from 10c up to 25c.

John J. Kikol, Sec'y

party at Slovene Labor Center, located at 2301 S. Lawndale Avenue. The date set is November 20. The admission is 25c. The Center is a very nice place for spending a pleasant afternoon. So come all you pinochle-minded players. There will be beautiful prizes for all winners.

All the sport-minded fans come to the Bowling Alley every Sunday afternoon held at Bennett's at Arcade, 3816 W. 26th St. at 2:00 p. m. Kindly members, cooperate and attend.

Please pay your dues before January 1, so that it will facilitate the secretary in making out her yearly report.

Hoping to see you all at the meeting.

Fraternally yours,

Mary E. Novak,
Secretary-Treasurer

Continued on page 3

Spartans Notes

CLEVELAND, O. — All Spartans having tickets from the United Lodges 30th Anniversary celebration will please return same to Spartan secretary as soon as possible. These tickets MUST be in on or before the 25th of this month. Also please pay your lodge dues on time.

Members do not forget to attend the regular meeting this coming Sunday afternoon, 2 p. m. sharp in old building of S. N. D. room No. 3. It is very important that members attend as we have to prepare for the Tintype Dance, Dec. 10th. At least once a month members should attend the meetings which are interesting and very enlightening in matters pertaining to the lodge and organization.

Have all the members received their quota of tickets for the Spartan Tintype Dance, Dec. 10? If not, you can receive same from secretary. Help make this dance a huge success. Tell all your friends of the affair. *Sell your tickets.* SSPZ lodges in and near Cleveland are cordially invited to attend. For a night full of fun, women, song and ???, dancing to the tantalizing tunes of Frankie Yankovich and his orchestra, make it your business to attend Spartans Tintype Dance, Saturday, Dec. 10th. Let everybody get together and help the lads and lassies of the blue and gold make this affair a huge success, socially as well as financially.

Have you a friend or possibly you have brothers or sisters who do not belong to Spartans? Why don't you talk to them about joining Spartans. You know Spartans are the most active and progressive lodge in our community. Very likeable and sociable members. Bring your friends to our meetings and our affairs. I'm sure we can talk them into joining. Our S. S. P. Z. has some very good policies for junior members. Maybe you have a little sister or brother who should belong to the SSPZ. Sign them up. Let's keep up the "family" atmosphere in our lodge and organization then get our friends and their friends etc., to join. Boost the SSPZ.

Special Note

Spartan executive board and members take note to attend United Lodges of S. S. P. Z. meeting this Saturday, Nov. 19, at Slovene Workmen's Home on Waterloo road. It is important that you attend.

Executive Board Note
An executive board meeting of

"Naprej's" Annual Concert & Operetta

MILWAUKEE, Wis. — Singing society "Naprej" takes this opportunity of extending a cordial invitation to all Jugoslavs and friends to attend their annual concert composed of variety of selected Slovene songs, and climaxing their program with the interesting operetta "Sree in denar." The entire program is scheduled to be completed in the late afternoon, thus giving the younger people, as well as some of the elder, a splendid opportunity to dance throughout the evening, to the music of Matt Pink and His Orchestra. Be sure to reserve this date, and spend a day of real entertainment and enjoyment for a change.

The date—Sunday, Nov. 20, 1938.

The place—So. Side Turner Hall.

The Committee

Expression of Thanks

REPUBLIC, Pa. — In behalf of my parents and brother, I wish to thank the Supreme Board for sending the money to pay our lodge assessments. We want you to know that we appreciated your kindness, especially when times are so hard.

With many thanks,
Respectfully yours,

Rose Novak
Lodge No. 236

Spartans will be held this coming Thursday, Nov. 17th at the office of Napredek 8 p. m. Executive board members and also R. Lisch and Vera Candon attend this meeting. Also any member wishing to attend please come. This meeting is in regards to the Tintype Dance.

Plenty of sport activity for Spartan members. Any member wishing to bowl may do so Friday evenings at Streamline Alleys, East 98th and St. Clair avenue. A large group of S. S. P. Z. members attend, preparing for the S. S. P. Z. National Bowling Tournament to be held in Cleveland in early part of 1939. Now is the time to practice.

The Inter-Lodge basketball season officially opens this Wednesday. Spartans have a fairly good team entered. In fact our business manager Ray Allberg says "it's a championship team." That a boy Ray! Let's all come out and root for the blue and gold. Show your mettle. Whether in victory or defeat let's be on hand 100% to cheer the boys on.

"What's that?" asked the farmer.

"That's a great idea," agreed the farmer.

"When you find it, what are you going to keep it in?"

"A liquid that will dissolve

"Uncle" Charlie, Sec'y anything."

Spartan Girls Win

Last Monday night the Spartan girls edged the Utopian girls by 71 pins. In the first two games each team won one game by 5 pins. Starting the third, deciding and final game Christine Lisch lead the Spartans by bowling a game of 168, to win by 71 pins. Stella Zorman, high for Utopians, bowed for three games 379 pins, while Antonia Zagari, high for Spartans, bowed for three games 439 pins. Also Antonia had the highest single game of 176.

Following are the scores of each team:

UTOPIANS

Ann Krevic	103	115	93	311
Fran Svetina	115	105	115	335
Al Gruden	97	136	104	337
Stella Zorman	145	135	99	379
Mary Krevic	75	110	135	320

TOTALS

Totals	535	601	546	1682
--------	-----	-----	-----	------

SPARTANS

Ann Opeka	133	113	139	385
Joyce Gorske	76	91	105	272
Dorothy Mocnik	85	98	80	263
Christine Lisch	108	118	168	394
Antonia Zagari	138	176	125	439

TOTALS

Totals	540	596	617	1753
--------	-----	-----	-----	------

These games were played at the St. Clair-Eddy Bowling Alleys, but due to the fact that many bowlers cannot attend practice on Monday evening, the place and day has been changed to Streamline Bowling Alleys at 9800 St. Clair Ave., every Friday evening at 7:30 p. m.

This Friday, November 18, is the last evening for practice bowling before we organize a team for the SSPZ League in Cleveland. So, come out all you Spartan bowlers, in order that we can form as many teams as possible to participate in the SSPZ League. Come to the Streamline Bowling Alleys at 9800 St. Clair Ave., Friday evening at 7:30 p. m.

Joyce Gorske

Utopians

The Utopians' next meeting will take place on Monday, Nov. 21 in the library of the Slovene Workmen's Home, Waterloo road. Keep the date open and attend as there will be considerable business before you.

Elsie Pucel, Sec'y

A farmer visited his son's college. Watching students in a chemistry class, he was told they were looking for a universal solvent.

"What's that?" asked the farmer.

"That's a great idea," agreed the farmer. "When you find it, what are you going to keep it in?"

"A liquid that will dissolve

"Uncle" Charlie, Sec'y anything."

\$50.00 In Special Campaign Prizes Offered

\$25.00 will be paid by the Society to the Lodge gaining the highest number of new members during the final quarter of 1938. Only members admitted as of November, December and January 1, will be counted.

NOT LESS THAN TEN NEW MEMBERS MUST BE ENROLLED TO PLACE ON THE ELIGIBLE ROLL!

\$25.00 will be paid to four or more Vrtec Units gaining the highest number of new members in the same period. The prizes shall be divided as follows:

1st PRIZE	\$10.00
2nd PRIZE	7.50
3rd PRIZE	5.00
4th PRIZE	2.50

Where ties occur, prizes shall be divided equally among the winners.

The Society shall also pay to the proposing member \$1.00 for each new adult member insured for \$500.00 or less, and \$2.00 for \$1000.00 or more . . . And also, \$3.50 for each new juvenile member.

There is no initiation fee and the medical examinations are paid by the Society. So, on your marks, everybody! — Enroll the new; re-instate the old! — Bring our S. S. P. Z. Anniversary to a most successful finish!

Fraternalism in Action

The SSPZ paid to its members \$4,000,000 in benefits since organization.

THE SLOVENES
AN OUTLINE OF A SOCIAL HISTORY OF THE SLOVENES

(FROM THE EARLIEST TIMES TO 1910)

By DRAGOTIN LONČAR, PH. D. (Prague)

TRANSLATED FROM THE SLOVENE

By ANTHONY J. KLANČAR, B. SCI. (Illinois)

AUTHORIZED TRANSLATION

(Continuation)

CHAPTER VIII.

The protracted Turkish invasions caused untold harm particularly to Slovenian tenants. Fields devastated, homes and manorial buildings burned down, in the bro